

CARACTERÍSTIQUES SOCIALS I CULTURALS DE L'ENTORN

Anàlisi del context

Raül Solbes i Monzó

solbes_jos@gva.es

Servici d'inspecció educativa

Direcció Territorial d'Alacant

Versió 1.0 novembre 2021

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

Índex de continguts

---

1. <i>Introducció.</i>	2
2. <i>Anàlisi del context.</i>	3
3. <i>Anàlisis DAFO.</i>	4
4. <i>Relació entre el PEC i el context.</i>	6

1.Introducció.

El PEC necessàriament ha d'adaptar-se al context extern i intern del centre educatiu. Les característiques socials i culturals del centre determinaran la necessitat de determinades actuacions educatives i prioritzaran unes sobre altres.

És evident que un context social i cultural ric en estímuls positius facilitarà l'aconseguiment dels aprenentatges bàsics i permetrà al professorat desenvolupar aprenentatges desitjables amb major grau d'amplitud i profunditat. En canvi, un context social i cultural amb majors limitacions farà que els aprenentatges bàsics siguen més difícil d'aconseguir i que les actuacions del professorat se centren més en aspectes socials que en aspectes acadèmics.

Conèixer el context extern i intern del centre és necessari per a poder organitzar els recursos, adaptar-nos i donar una resposta el més ajustada i eficient possible .

Hem de conèixer el context extern, però també és necessari conèixer-nos a nosaltres mateixos. Les fortaleses i debilitats del claustre, de les infraestructures del centre,... condicionaran les nostres estratègies. Conèixer aquests ítems ens permetrà optimitzar i prioritzar les nostres actuacions.

---

2. Anàlisi del context.

L'Administració educativa organitza:

- Els qüestionaris de context i hàbits de lectura i l'avaluació individualitzada final de 3r d'educació primària.
- L'avaluació final amb caràcter diagnòstic de 6é d'educació primària.
- Els qüestionaris de context i hàbits de lectura de 2n d'ESO.
- L'avaluació final amb caràcter diagnòstic de 4t d'ESO.

Els resultats d'aquests qüestionaris i avaluacions diagnòstiques són eines que ens permeten analitzar el context social i cultural de cadascun dels centres educatius.

La Direcció General de Política Educativa va facilitar a tots els centres educatius els resultats dels qüestionaris de context i hàbits de lectura corresponents al curs 2017-2018: índex Socio-Econòmic i Cultural (ISEC), taxa d'adequació del nivell, percentatge d'alumnat que repeteix curs, absentisme escolar, temps escolar dedicat a tasques escolars, grau de satisfacció amb el professorat del centre, ajuda fora de classe amb les tasques escolars, expectativa d'estudis per al futur, motivació per a la lectura, suports i mitjans utilitzats per a llegir,...

Les dades facilitades en el seu moment per la Direcció General de Política Educativa no podem utilitzar-se com a referent per al curs 2021-2022. És obvi que no estan actualitzades. Ara bé, l'estructura d'aquestes proves i l'estructura dels informes facilitats són un bon referent per a què cada centre educatiu realitze el seu propi estudi.

Aquest qüestionari i proves ens permetran conèixer el context extern del nostre centre i desenvolupar els plans i projectes del PEC ([relació entre l'informe de context i les fitxes del portar WEB Gestor Educatiu](#)).

---

3. Anàlisis DAFO.

El DAFO és una ferramenta utilitzada per a determinar la situació d'una organització o projecte a través d'una anàlisi interna on es determinen les fortaleses i febleses, i una anàlisi externa on s'estableixen les possibles oportunitats i amenaces.

Després d'haver quantificat la situació es plantegen estratègies per a millorar-la, sempre des d'un punt de vista objectiu i tenint molt present les quatre característiques bàsiques:

1. Febleses.
2. Amenaces.
3. Fortaleses.
4. Oportunitats.

Una anàlisi DAFO ens permetrà conèixer la nostra escola, saber quins són els punts forts, les febleses, així com les possibles oportunitats i amenaces externes. Amb aquestes valuoses dades, podrem formular objectius, prioritzar-los i dissenyar estratègies per a portar-los a bon port.

Si no coneixem la nostra escola: quina innovació portem a terme? Serà la que realment necessita l'escola? Quines possibilitats d'èxit tindrà? Quin enfocament hem de donar-li al Pla d'Igualtat i Convivència?...

Canviar els llibres per "tauletes", instal·lar projectors i pissarres electròniques en totes les aules, migrar a una nova plataforma de gestió del procés d'ensenyament-aprenentatge, implantar un sistema de comunicació entre el professorat i/o amb les famílies i l'alumnat, canviar el sistema d'avaluació o la metodologia docent,... Totes són possibles innovacions educatives, però... Aprendre a treballar en equip, potenciar els valors democràtics (respecte, confiança, solidaritat,...), potenciar el desenvolupament sostenible, treballar en la resolució pacífica de conflictes,... També podrien ser innovacions educatives. Podem llançar totes aquestes innovacions de manera simultània?

Quina d'elles permetrà un major desenvolupament de la nostra escola? Els recursos amb els quals comptem són adequats? Quina innovació tindrà major impacte sobre el nostre alumnat i sobre la societat en general?...

Són moltes les escoles que, tal vegada impulsades per efectes mediàtics i/o per modes, impulsen innovacions centrades en la metodologia (*Flipped Classroom, AbP,..*) sense realitzar cap tipus d'anàlisi DAFO. Quantes d'aquestes escoles arriben a bon port? Quantes d'elles avaluen i institucionalitzen els resultats? Quines possibilitats d'èxit té la implantació d'una metodologia activa que potencia el treball en equip si precisament aquesta és una feblesa del claustre?...

Un específic i bona anàlisi DAFO de l'escola, no assegura per si mateix l'èxit d'una innovació educativa, però ajuda molt, moltíssim.

Per saber-ne més respecte de l'anàlisi DAFO pots consultar els enllaços següents:

- [Ferramenta DAFO - Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.](#)
- [Anàlisi DAFO pas a pas per Rubén Mañez.](#)
- [Anàlisi DAFO de la UNIR.](#)
- [10 passes per a desenvolupar un pla estratègic i un *business model* CANVAS per Josep Capó i Borja Ortiz.](#)
- ...

---

4. Relació entre el PEC i el context.

Els objectius i prioritats d'actuació han de definir-se i redactar-se en base a la missió, visió, i valors de cada centre educatiu, però també atenent a les característiques de l'entorn social i cultural.

L'organització, pública o privada, que obvie el seu context, tindrà un futur poc prometedor. Els centres educatius han de donar resposta a les necessitats del seu context i per tant cal saber quines són aquestes necessitats i quina és la millor forma d'afrontar-les amb els recursos i la idiosincràsia pròpia de cada centre.

La singularitat de cada centre i de cada PEC està determinada pel seu context intern i extern. Un PEC no podrà estar ben dissenyat sense haver realitzat aquest anàlisi del context social i cultural, simplement perquè no serà un PEC adaptat a les necessitats.